

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԻԱՅ ԸՆԴԱՐԱՐ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1869

ԹԻՒ 872

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ մէջ հասարակական կուսակցութիւնները և ծայրայեղ գաղափարները քարոզող լրագիրները թէպէտ շատ աշխատեցան խոստովութիւններ հանելու կայսերական կառավարութեան դէմ, սակայն ժողովրդեան ոգում մասը՝ որ բազմաթիւ է յոյժ, ամենին ականջ չկախելով անոնց շահասէր ապօրինաւոր զրկումներէն, հասարակաց հանգարտութիւնը ամենին չլրացուցաւ, ու երեսփոխանական ժողովը՝ կայսերական, հրամանագրոյն համաձայն, Կոյսերի 29-ին ըստ նոր սուլման՝ բացուեցաւ։ Այս բարեպաշտ ասիւնը՝ Կարդէն Լըքոտը, անձամբ գահաստութիւն մի ըրաւ, որուն մէջ բաց ի սովորական զանազան ազգաբարձրներէ, խորհրդակցութիւնը խորհրդաց սահմանադրական ազատութիւնը հաստատուեցաւ և զարգացնելու համար իսկ ի մասին հասարակաց բարեկարգութեան և անդորրութեան՝ ես պատասխանատու կըլլամ ձեզ ըսաւ։ Այսինքն ուղեց հասկնելու կամ գործելու թէ, անհոգ եղբ բազմաթիւ ջորաբանակներ պատրաստ ունին, որոնք իմ հրամանացս համաձայն խոստովանեցան անմիջապէս պիտի զսպեն եթէ հարկը պահանջէ։

Տալիսիոյ անստամբութիւնը՝ զժողով և անմասն ի գիրքերուն պատճառաւ որ անպատանեալ են թշնամիները, արիւնհաս ճշմարիտ պատերազմ մի կըսպանայ Լատինոս-հունգարական կառավարութեանը, որուն զորայինները մինչև ցայսօր մեծ փառքներ կըբերեն համար պարտաւորեցան իրենց ձեռքերով զոհուելու, ուր պիտի սպանեն մինչև

յառաջիկայ գարունն։ Քաղաքային հասած տեղեկութիւնները կըծանոցանեն թէ ապստամբները որոնք նորահասարակական գէնք ունին, երբեք գէմ առ գէմ չեն պատերազմիր կանոնաւոր զօրաց հետ, այլ բարձր լեռանց վրայէն և ժայռերուն պատուածներէն իրենց հրացանները կարճակեն թըշնամոյն վերայ, որուն անտեսանելի կամանաւորներն են։ Հատ անգամ կըպատահէ որ Լատինոս-հունգարական զօրախմբերը կըմոտակոծեն լեռան մը գագաթը ուր կըտեսնուէին ապստամբները, և 2-3 ժամ թնդանով արձակելէ ետե գէպ ի այն կողմը, յանկարծ ապստամբները ետե կողմէ բարձր լեռանց վրայէն կանոնաւոր զօրաց վերայ հրացաններ և թնդանովներ կարճակեն մեծամեծ փառքներ պատճառելով անոնց։ Այս անգամ ամեն զժողովութեց վերայ յաւելցնելու է նաև կառավարչներուն որոշակցութիւնը և օղնութիւնը զորս կըմատուցանեն հալածիչային ապստամբաց։ Մայրց երկրէ Գառատաղի իշխանը՝ թէ՛ առ երեսս կամ թէ՛ անկեղծաբար չէզոք մնալ կըպատուիր իւր հպատակացը, սակայն դառնալով իրենց՝ որոնք պատերազմաւոր և լեռնական մարդիկ են, այս պատուէրը բան չէ զինքն, և Կիսկոս իշխանը կամ չուզեր կամ չկրնար զսպելու իւր վայրենի ժողովուրդը։

Կըհաստատեն թէ Խուսայ կառավարութիւնը գաղափարային մի յուզարկեր է վէշնայի գահին ի մասին ամբաստանութեանց գործը Լատինոս լրագիրները և մասնաւորապէս վէշնայի թերթերը կըշնեն ընդդէմ Խուսայի տէրութեան, զոր հալածիչային ապստամբութեանը խորհրդատու և զգուշ կըհամարին յաւելցնելով թէ Խուսայ զինուորական պաշտօնատարներ են ապստամբութեան գլուխը անց

նօղները։ Թէպէտե կըտեսնուէ Լատինոս-հունգարական կառավարութիւնը քաղցրութեամբ պատասխանելով այս գաղափարային, խոստացեր է վերջապէս և աշխատել կըմոտակոծեն որ չըլլայ թէ այժման պայմանական գաղափարային ուրիշ ծանր յանգիմանութիւններ հետեին։ որով ևս առաւել կըցրտանան Խուսայի և Լատինոս մէջ եղած յարաբերութիւնները։ որոնք խիստ բարեկամական չեն երկու ժամանակէ մը ի վեր։

Խուսայի յարաբերութիւնները ընդհանրապէս խիստ բարեկամական կըբերէ այժմ Լատինոս հետ։ Խորանշնակոս-Կոյսերի կայսրը՝ որ Խուսայի թագաւորին հիւանդութեանը պատճառաւ չկրցաւ երթալ ի տեսակցութիւն Կոյսերի վեհափառութեան, իւր կողմանէ Պայսթ կոմսը յուզարկեց ի Խորանշնակ, ուր վերջոյ՝ Կոյսերի վեհափառութեան հետ տեսնուելով, այս երկու զօրացի կառավարութեանց մէջ եղած մտերմ յարաբերութիւնները ամրապնդելու հոգ տարաւ։ Խուսայի պաշտօնէի խորհուրդը զբեմնադրաբար տակաւին չկրցաւ կազմուիլ։ Կայսերի է թէ թագաւորը պատուէր տուաւ մօսիւ Լանցային որ պաշտօնէից նոր խորհուրդ մի կազմուի աշխատի, բայց մօսիւ Լանցային ջանքը յաջող վստահան մի չունեցաւ։ Կոյսերի վեհափառութիւնը յետ այնորիկ այս զժողովը պաշտօնը Կիսկոսի զօրապետին յանձնեց, որուն աշխատութիւնը ևս կըլսեմք թէ ապարդիւն մնայ։

Իբր նախընթաց թուով ծանուցինք Վ. Պոլսոյ քաղաքացիական մասնաւոր Եփէնտիին յաղկապտուեցաւ։ ուր տարաւ և իւր ձեռքով յանձնեց բարձ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

Հետեւեալ նամակը եւ տխրային ուղարկուողք ձեռքերնիս ուղարկուեցաւ, չկրցանք մեր նախընթաց բնույն մէջ ի յայտ բերել։ Նետեալքար այսօր կըհրատարակենք զանոնք, մեր մասնակցութիւնը յայտնելով ընդհանուր ցայտը որ պատճառեց ամենուն՝ Տիպիքեան Գրիգոր աղայի վաղաճառ մահը։

Յարգելի խնամիր,

Քաղաքից հոյ ու պատուաւոր ընտանեաց զուտի եւ բնաւորաբար Գրիգոր Տիպիքեանի մահուանը զոյժը զանոնց ցաւով մը կիմանամ։ և անշուշտ ինձմէ ոչ շատ նուազ ցաւով զգացին զայն ամեն անոնք՝ որ ի մօտոյ ճանչցած էին զինքը ու նորա անձնիւր բարի ձրքերը։ Գրիգոր Տիպիքեան իբրեւ լեզուագէտ, զրազէտ, զազգը ու զազգաւոր սիրող երկրաստաբ մը, չէ թէ միայն իւր ընտանեաց այլ և իւր ազգին շատ բան կըխոստանար ապագային մէջ։ Ի ըստ սուսած աշխատութիւններէն զատ կըլուսամ որ Գրիգոր Տիպիքեան շատ ձեռագիր աշխատութիւններ ունենայ ի սակար քոյ կարող ձեռքի օգնութիւնը կըհրաւիրեմք։ Եւ անձ հանգուցեցին իբրեւ յոյժ սիրելի բարեկամը իւր տարածաւ մահուանը զոյժը ըսած միջոցիս զգացած ցաւս է որ, յարգելի խնամիր, առ Զեղ կըզրկեմ հրատարակութիւնը խնդրելով։

Կ. Պոլս (Բերա), 18-30 Նոյեմբեր 1869։

Արմենակ Գ. Կոստանդնուպոլս։

Առ վաղաճառի բարեկամ իմ,
Գրիգոր Կ. Տիպիքեան։

Մինչ ի չըթուան չունեցող վերջին,
Մինչ հոգեկտրե ի մահին,
Գոյնը թաղեցաւ ցուրտ կաթիլներ
Գէմը պատած ո՛հ մինչդեռ
Խմանայիւր վէճն անդարձ,

Ի աշխարհ կապոյտ այլույթ։

Մինչ կարճ կեանքիդ յիշատակներ

Արագ արագ մտքիդ ստէլը,

Ազգականներ մահի՛ճիդ շուրջ

Մինչդեռ լայն լուսն ու մահը.

Որոնց սիրուն այն քու ժպտով

Մինչ լսելի մնաք բարով.

Մինչդեռ աւաճի ի յաւիտեան

Կապոյտ աշխարհ փակեցան,

Եւ տաճարին տխուր զանգակ

Հրաւիրէ քեզ հոգին տակ,

Աշխարհայեցող, սրտեր ի սուգ,

Ամեն կողմէ ձայներ խեղճուկ,

Եւ բարեկամ մինչդեռ աւաճ

Հետեւին քո գաղաղ.

Ի ամուսնութեան քո սուրբ պատկ

Ահ, զեւ չէրգած քահանայք,

Մինչդեռ արդէն էին ըսած

«Օ՛հ, հոգ էիր, ի հոգ դարձ»։

Դու հանգչելի ալ հոգին տակ

Մինչդեռ եղբայրք, բարեկամք,

Արդե՛ք աղի հոն թափելին

Վարդ շահարկամ սիրելին։

Այն խեղճ տղայ, զիտե՛ս, Գրիգոր,

Ո՛ր իմ սրտիս զու հատոր,

Գիտե՛ս միթէ, քուիդ Արմենակ

Սպասէ քեզ լուր, նամակ

Այն քո անուշ այն քո չքնաղ

Գրուածներուդ սպասէր, ա՛խ . . .

Այլ ո՛ւր խօսիմ, Աստուած անմահ,

Ալ իմ Գրիգոր չէ յաշխարհ,

Այս ի՛նչ հարուած . . . ուրեմն վերջին

Էր այն համոյթ կաթոլիկ.

Տեսած քոնա՛ւ երկու դարունդ

Հնձե՛ց, Գրիգոր, մանդաղն անդուր . . .

Տես զիմ թողա՛ւ անպատասխան,

Ան չի լսեր ալ իմ ձայն։

Գաղթի, թուր, չէ մի, Գրիգոր,

Միանալ եղբորդ, հօրդ ու մօր.

Որոնց սիրովն ո՛հ տարիներ

Սիրող զգայուն կըմտէր։

Ահ թէ ինչո՛ւ ես ճանչնայի

Վե՛հ գաղափարք քո մէջ մի,

Ահ թէ ի՛նչո՛ւ հեզ ու ճանչիր

Այն անուշիկ քու յոյսեր,

Ձորս բարձր յիշածս ոտներ

Ահք իմ արցունք կըկաթեն։

Քաղցրի՛կ յոյսեր դալին չորցան

Հոն ուր կ'ըսեն գերեզման.

Հե՛զ պատանին չուեց զնայ

Հոն ուր կ'ըսեն աշխարհ անդարձ.

Որ ի՛նչ քաղցրիկ և տիրալի,

Սակայն այն օրն պիտի լինի՛,

Որ պըտըտիմ մէջ զաշտերուն,

Քեւ որ նո՛հք սուրբ համբուն,

Ուր որ տխուր մի լուսնիւն

Տայ ցոյց խորոց զոնչութիւն։

Հոն ի վերայ քո ցուրտ շիրմին,

Հոն գէթ դրոշմիմ կաթողին,

Դողդողալով ա՛հ օր նըսեմ,

Համոյթս վերջին և ըսեմ,

«Սո՛ւ է՛ ուրեմն, այս է՛ քո փառք,

Ունայն աշխարհ, ա՛յս քո յարգ.

Որ պատանին այս հայկազուն

Ծած ծաղկած կեանքն ի դարուն,

Ձիմ սիրելին այս բարեկամ,

Փոխան թագին անթառամ

Գլորեցիր հոս հոգին տակ.

Այս է՛, ըսէ՛, քո պարծանք» . . .

Ահա՛ ցաւից իմ սիրելիք,

Տեսէ՛ք զաշխարհն և ճանչցիք։

Կարճրուպովը իշխանը, ուզեկից պաշտօնատարաց, բռնակը ձէնէնալին ատենադպիր և Թարգման Պ. Սրապիոն Միւրատի և Յոպպէի հիպատոսին հետ, 40 Բրուսիացի զօրօք, որոնք իշխանին հետ եկած էին, բազմաթեան սպասած տեղը հասան, ուր վսեմա, կառավարիչը յանուն օգոստափառ Սուլթանին յանձնեց բարձրադաստի իշխանին տեղոյն բանալիքները, որոնք Սահանիւղ զոյնէրու ժապաւնիքներով զօրոյրդուած էին։ Երբ իշխանը, կարճ ըսցի աղղու ատենախօսութիւն մը քննէ յետոյ պատրաստուած Բրուսիւղ զինանշանը գլխուն վրայ կախել հրամայեց։ Դուռը բացուեցաւ, խուռն

բաղմութեանք ներս մտաւ : Այս տեղը հիտլթիւններէ
'ի զատ , իրիտ ընդարձակ ամայի արտ մ' ունի . որուն
համար Յոյնք յամանակին շատ մը դրամ վատնած են ,
զայն կերպիւ իւրք իրենց սեպհականացնելու յուսով . կը
կարծենք թէ իրիտ մեծ ցաւ պատճառէ թէ' իրենց
թէ' ուրիշներու այս տեղոյն Ֆրուսիոյ տիրութեան տըը .
ուրիշ , վասնոր առաջինք որևիցէ կերպիւ ձեռք բերած
կամ բերելիք տեղերէն գրխով պարտաւորեալն , իսկ
միւսներուն տկնկալած յոյսերը ապարդիւն եղան : Ինչ
և իցէ բարձրա . իշխանը Յունաց ծերունագորգ պատ-
րիաւրին այդ անկողնաւի հարուածը մեղմացնելու հա-
մար' պատուանշան մը բարեհաճեցաւ տալ իրեն , նմա-
նապէս վսեմա . կառավարչին , Լիփա փաշային , և ուրիշ
անձանց ալ պատուանշաններ տուաւ : Այս տեղը Քրու-
սիոյ տիրութեան ծախիւք մատուց մը , հիւանդանոց
մը , և աղքատ ու որբ տղայց պահուստանոց մը պիտի
լինուի : Ահա ապացոյց մը ևս Ֆրուսիացոյց այս տեղի-
լը բնական բարեբարութեանց . արդէն յայտնի է իրենց
ոճեցած զեղեցիկ հիւանդանոցը և տղայոց ու աղջկանց
երկու դպրոցները , որոնց մէջ մեծ խնամքով ու մար-
դասիրութեամբ կըղարմանուին ու կըղաստխարախուին :

Այրտիկի կէս տուր ծաշէն գինի , բարձրա . իշխանը
մեծ շքեղութեամբ և առաջին հանդիսիւ մկնիցաւ , մեծ
ողորմութիւններ թողլով աղքատաց , ու այլեայլ բրու-
սիական հիւանդանոցաց ու դպրոցներու : Երկու չորթի
ստաւօտ Յոսպէ չհասած՝ ճանապարհին Աւստրիոյ վե-
հայտաւ կայսեր հետ տեսակցեցաւ , որ նոյն ստաւօտ
Յոսպիլ հասի ու Երուսաղեմ կ'ուղար : Այն փամ լաօ,
Յոսպիլի ետէ յետոյ՝ դիւար ողջնեցին և բամբուկեան
Դուշը կրկին տեսնուելու յուսով : Նոյն օրը բարձրա .
իշխանը ծով իջաւ , և թնդանօթներու սովորաբան ար-
ձակօթններէն զինի զէպ' ի Պէրտի մեջը , Կամապոս ,
Լիւանան , և Պաղպիւրի հուշակար տերակները տես-
նելէն յ'տոյ : Ամառս 15ին Փարթ Սպիտ պիտի հանի ,
17ին բայուելիք Միջերկրականին և Կարմիր ծովուն
ջրանցքին հանդիսատես ըլլալու :

(Մնացորդը յաջորդ թուով :)

無窮無盡 無窮無盡

Զմիռնիա , 6 Պետեմբեր :

Պաղղկոյ Ներակուսին անդամ և հասարակոյ
դաստիարակութեան նախորդ պաշտօնեայ վեմեմ .
Դսիւ Տիւրի՝ անցեալ շաբաթ օրը Նիկիտոսէն դա-
ռով հասաւ ՚ի քաղաքս և շարունակեց իւր ճանա-
պարհորդութիւնը Կ. Պօլսն երթալու :

—[Ի]նդերնյայէն հասած հեռադիւր մի կը ծանուցանէ թէ Խաղճիդ պաշտօնէից խորհուրդը՝ շատ դժուար ու թիւններէ ետեւ վերջապէս կազմուեալ է նախագահու թեմաբ մօտիւ Սէլայի որ միանգամայն եկամտից տեսչութիւնը ստանձնեալ է. արտաքին գործոց պաշտօնը մօտիւ Վիսթոնթիին յանձնուեալ է :

— Կոստանդնուպոլսէն հասած ազգային լուրերը ուրախալի տեղեկութիւն մի կ'ուտան մեզ, այն է զեւրպատիւ խորէն Կար—Ալէյ Սօ եպիսկոպոսին եմքսմա. Օտեան էֆէնտիին իրարու հետ հաշտուիլը։ Այս քրիստոնէական խաղաղասիրութիւնը է հաշտութիւնը՝ որ անշուշտ սրբազան Հայրիկին ազգասիրական յորդորանօքը տեղի ունեցած պիտի ըլլայ, ոչ սակաւ միխթարութիւն պատճառեր է կ'. Պօլսոյ Հայ ժողովրդեան, որուն հաւատարմօք սիրելի է լիք մքսմա. Օտեան էֆէնտիին է լիք գերա. խորէն եպիսկոպոսը, իրենց ազգօրուտ և անձնանուէր ծառայութիւններովը ։

—Անցեալ ամսոյ 24ին, Հասունեան գերապայ-
ծառն տեղադրած գերա. Խարսեղ եպիսկոպոսը՝ ըն-
կերութեամբ ուրիշ եպիսկոպոսի մը, շնորհաւորա-
կան այցելութեան դայեր է Կ.Պոլսոյ Հայոց ամե-
նապատիւ Պատրիարքին, յորմէ քրիստոնէաւոյն
եղապրիքութեամբ ընդունուեր է :

Անհատաբան Խորեման Ս. Պատրիարքը՝ այդ այցելության փոխարէն, անցեալ ամսոյն 30ին կերակի օրը կաթոլիկ Հայոց պատրիարքարանը դայեր է 'ի տեսութիւն տեղապահ Լարսեղեպիսկոպոսին :

— Իջրկար սամանակէ՛ն ի վեր դժբաղդ վէճ մը կը տիրէ Սեբաստիոյ ժողովրդեան մէջ. որոյ խիստ մեծագոյն մասը զոհէ իւր Առաջնորդէն գերապատիւ Կորապիտ եպիսկոպոսէն և անոր հրամեշտը չօղբը ընդունիլ՝ յակամայից բունադատեալ տուած ԲԼԼԱԼՈՒՆ համար . իսկ միւս փոքրագոյն մասը՝ որոյ մէջ քանի մը խռովայոյլ անհիմք կըլ տնտիւն, զանազան զրպար-

տու՝ թիւնհեռով յանցաւոր կը հրատարակէ զՆորին Սրբազնու թիւնը , առանց փաստ և ապացոյց մի ու նենալու իւր ձեռքը :

Ուրախ սրտին կըլսեմք թէ ամենապատիւ սրբազան
Հայրեկը այս օրերս յանձնաժողով մի կազմել տուեր
է , բաղկացեալ երկու եպիսկոպոսէ և երկու վարդա-
պետէ , որ իւր նախադաճութեամբը յիշեալ վէճը
ըստ արժանւոյն քննելով՝ վերջնական որոշում մի
պիտի տայ անոր :

- (Ժէպէտեւ Ֆարձրապոյն Դուէնքն ընտրուած Կոստանդնուպոլսոյ աղղոյային խառն ժողովը իւր հրաժարականը տուած է , բայց տակաւին անոր տեղ նոր ժողով մի ջընտրուեցաւ 'ի կողմանէ յիշեալ մայրաքաղաքին երեսփոխանական ժողովոյն :

— Կ. Պօլսոյ ամենա. սրբազան Պատրիարքը՝ անցեալ կիրակի երկուշաբթի օրը այցելութեան գացած ըլլալով քանի մը ազգային մեծա. երեւելացորպիսի են Պաղէսպանեան Գէորգ Էփէնտին, արքունի ճարտարապետ Պաւլեան Սարգիս - Պէյը, Օտեան Էփէնտին, արքունի վարդապետ Տառեան Սիսակ Առաքել - Պէյը, Տառեան Ներսէս Էփէնտին եւ զերա. Նար - Պէյ խորէն եպիսկոպոսը, Սաւա - Քէօնար օրագիրը կրցաւ այս քաղաքավարական այցելութեանց վերայ յաւելցնելով թէ՛ ուրիշ Պատրիարքաց նման խորիման Ս. Հայրիկի ալ ազգային երեւելաց դաս մը կը ճանաչէ եւ կը պատուէ զանոնք, իսկ մեղադրութիւնը բոլորովին անտեղի եւ անհիմն կերելի մեղ, քանզի ընդ ամենայն աշխարհ՝ հարկահաւորաց եւ պատիւ արժանաւորաց սալը՝ ընդհանուր օրէնք եւ ընդհանուր սովորութիւն է :

«Երազանցիկ բնիկ հանուր կառավարիչ վեմամիայն չէլի փաշան տակաւին կը շարունակէ իւր վերահսկողական ճանապարհորդութիւնը վելլլէթին զանազան խղճներ, ուր ամեն բան մարդասիրութեամբ կարգի կը բերէ կարելի եղածին չափ»:

— Իզգի՞րի մութասարժք վսեմա . Թե՛կվիթթ—Պէյլը՝
Դայրաբաղաբէն նեբքին պոռոց պաշտօնէին կողմանէ
հասած հրամանադրոյն համեմատ՝ Դայլըն պիտի եր-
թայ կառավարչի պաշտօնիւ փոխանակ վսե . Կոստ-
թաֆա փաշային . որ 'ի կ . Պօլիս կաշնեցաւ .

—Վսեմա . լորտ Սթրեթֆորտ ար Ռեպրէնթ, որ
ըկար ժամանակ Լնդզիդ դեսպանին բարձր պաշտո-
նը վարեց 'ի է . Պօլիսե որուն բարեհամբաւ անու-
նը մշտ սիրելի է Լրեհլքի ժողովրդեան առջև ,
ի թրորիա թաղուհւոյն հրամանաւ օրար ար լա-
խարբեթիէր հոգուած երեւելի կարգին ասպետ ան-
ւանեցաւ : Նորին Վսեմութիւնը այս կարգին մէջ
ըլաջորդէ հանդուցեալ Տէրպի կոմսին :

— Կ. Պօլեխեն, ինչդէս նսեւ Լզէբասնդրիայէն
ասած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ բարձրա-
ւերտիվը բազում յարգանք ընդունել է կայսերա-
ան հրովարտակը՝ որ վսեմա՝ Սիւրբէր էֆէնտիին
եռօք յուղարկեցաւ յայդպտոս :

— Լսեցեալները կէօրտեսի մէջ պատահած ահագին
բոցհրէն պատճառաւ, այս քաղաքին բնակիչները
սխառ դժբաղդ վիճակի մէջ կը դառնին : () դռտաւ .
յուլթանը՝ իւր սովորական մարդասիրութեամբը

ամեն լուր անոնյոյ դժբաղդութիւնը քիչ մը թնթեցնել
արեւ հաճեցաւ իւր մասնաւոր դասէն 75,000 զու-
ռուշ յուղարկել, զորս վսեմա օլէէի փաշան պիտի
աժնէ հրկիզեալ կարօտելոց ։

— Երեկ գիշեր քաղաքին շուկան Ռուզուզընու խա-
ին մէջ հրդեհ մի պատահեցաւ . բայց բարեբաղ-
տրբար հով չըլլալով եւ խանը քարաշէն ըլլալով,
բակը չկոչաւ յտաշնագիմնու : Խանին մէջ ջղաւուած
ամպակները եւ քեզպոյտները , որոնք ապահովուած
ին , ամենքն ալ հրդեհ ճարակ եղան :

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Բամպակը գիւրավաճառ է միշտ 'ի գին 595-550
դոլրուշ քստ տեսակին :

Ինչպէս եւ Պաղարկայէն Գոյեմբեր Զէն ըստ նոր
տաւմարի՝ հասած լուրերը յաջող չեն աֆիոնին հա-
մար , այսու ամենայնիւ այս ապրանքին գինը այստեղ
չէ՞՞ զորու չէ չէքին . եւ աֆիօն ունեցողները առ-
այժմ նուազազոյր գնով չեն ուզեր վաճառել :

Այս շարժում 4300 կենդինար փախավուտ ծախս
ուեցաւ 105-108 1/2 զուրուշի կենդինարը :

Տորոնթո, «Հիւսիսի բուրդը և Ծէհրին հանդարտութեան մէջ են :

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Տեղական կառավարությունն էլած հրամանագրոյն համեմատ, իմաց կըրարուի ազգայնոց թէ, Այտընի երբ կաթուղոյն ընկերութենէն՝ անշարժ կաււածոց վաճառմանց հաշուէ ո՛վ որ առնելիք ունի, պէտք է որ մինչև 1⁴ օր, իւր առնելիքը՝ հանդերձ քացատրութեամբ թուղթի մը վրայ գրելա՞ւ՝ քաղաքիս ազգայնի ԱշարՀութեանը ներկայացնէ, որպէսզի անոր ձեռօք Տեղական կառավարութեան մատուցուի ։

ՀԻՒԱՆԴԻՆ ԲԱՐԵՊԱՄԸ

ՊԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈԼԼՈՌԻԻԻ
ԶՂԱՅԻՆ ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Մարբոյս չգտնել գրութեան («նիշ») շատ յոգնած ըլլալը ազնվելի արևո մըն է և ջիւերուն ամենախորքի շարժումը կամ զբաւ գրութիւնը վառալի է յոյժ . վառն զի ո՞ր գտնելու է անոր դեհ : — Միակ զեղը այս է . քիչ խմէ զինի , գարեջուր , և ողբէ զիջ ըմպելիք . և ասելի աղէկ կըլլայ որ բոլորեցի ինքեանս , — ննջցի , և ամենին լինմն . նմանապէս խաճի՛ մի խմբի , և անոր սեղ թեթեւ թէյով (չօ՛) դո՛հ եղիք : Կարելի եղածին շափ տաւքուք դ ճէն , ամեն զիւեր իմ դեղաճատութեան երեք կամ չորս ճատ կըլի շատ մը : Կեր և ճամնունքէ («տալ») ճեռէ կեցիք : Եթէ մայր օգտակար կանոնները ճշդութեամբ ՚ի գործ զնելու ըլլատ , որովքը չտալու՝ պիտի ճանաչանայ , մարմնիդ առողջ պիտի ըլլայ և պիտի մոռնաս թէ զզագ շարժումն ինքեանցար :

ԼՆԿԼԲԳՈՒԹԻՒՆԲ ԵՐԻԿԼՄԸՆՑ

Այս գործի րանայ Վեբաբերեւաւ ամեն Հիւանդութեանց մէջ
 թէ՛ կրկնապէս չափեն աւելի ջրասկից կըլլան կամ բաւական չեն ել-
 անայ, թէ՛ քարե կամ ասեղաք երկկամանց կը Համակեն կամ թէ՛ ա-
 նց մը ցար կը դոյնան անքիցն Համապատկանած մասը։ Այն
 ամեն Հիւանդութեանց ժամանակը պետք է Հոլլօտէի գեղաՀատու-
 րը աւետու տպեալ Հրահանդաց Համաժառ եւ անոր սպիգանիով շը-
 փեւ երեկկամանց ժաբի կողմը անկողինը մտնեալ ժամանակը։ Այս
 գործանքը անովնական օգնութիւնով պիտի մատուցանեն, այնինչ ու-
 բիշ գեշերը զուր տեղը գործածուած պիտի լըլան։

ՄՏԱԿԱՔՄԻ ԼԻՐՈՒԼԸ

Ո՛ր է ե գե՛ մի շէջնա՛ր սասմա՛ր զօրո՛թիւնը շորդդէ՛ւ և աղէկայե՛ն զայն՝ զու՛ստ! Դե՛շուգո՛ւ սոյն դե՛զու՛ճաստը՝ որո՛րք անկաթե՛ խոտա՛թիւնէ զու՛ գոյմա՛ր պէ՛րքա՛ր կէ՛րպա՛րքն՝ պատա՛ռաւա՛ստ մի թը՛ր թը՛ր՝ և կու՛թիւնը ու կը՛նեն և կը՛ հասնո՛ն ի՛ կարգը՛ն (բա՛ռ Տէ՛յց) ։ Եւ՛ բուն՝ զորժա՛յլութիւնը՛ կը՛ կարգա՛լուր՝ զի՛նքու՛ն աստա՛րկ ձգա՛ման (Բա՛ստ)՝ դեպքը՛նը մէջ՝ սքանչելի՛ ներկայորժիւնը՛ մի՛ւն մի՛ ունի և լերդի՛ ու սասմա՛րի ամեն անկարողութիւնները՛ միշտ՝ կը՛ բժշկէ՛ ։

ԲՈՐԲՈՒՄՆ ԹՈՔԱՌԱՋԱՅ (ԴՐՈՒՆԻՐ) ՀԱՋ ԵՒ

ՀԱՐԲՈՒՂԽ

Հիշատարժան միայն ելեալ գործարանաց հիւանդութիւնը ամեն ատեն առեկ յառնա կը պատահի և երբեմն աւելի վտանգաւոր է: Աստից գործողութեանց անկապը ընդմեջքին առաջին շըը Հանտերը կրնա՞ր միշտ կարգապարտել և հօլը օտէի հաշակաւոր դեպքս հատից միջոցաւ: Ասանք շատով կը դարմանեն արեան ո՞ր և է առ ժամանակեայ անդադրութիւնը, կը լինէնցեն խցումս Հոնտակնէսը, կը բարեխառնեն շիշատարժան արեան սաստիկ արագութիւնը և կարողութիւնը կուտան շնափողին ու լոթերուն դիւրութեամբ ու կանոնաւորապէս գործելու: Այս դեղահաստերը՝ իրենց մաքրողական զօրութեամբ կը սրեն արեան ամեն աղտոտութիւններէ, և այն կշտակաւ կը դուրսցնեն զգրութիւնը (ռեմիտ) ընդօրն՝ ծիրացաւայն արեան աստի, շիշատարժանութեան և ուրիշ լոթապլոյտ աղտութեանց:

ՏԿԱՐԱՑԵԱԼ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԲԱԳԿԱՑՈՒԹԻՆՔԻ

[illegible]

Հովհաննիս Գեղահայտերը ամենէն օգտակար գեղերն են հեռ
տուեալ Հիւանդութեանց համար :

Հնչարեկեւթիւն,	Յօւսէպատեւթիւն,	Թղթաքաւութիւն,
Մախճային ակաթը,	Տեսաստեւութիւն,	Յաւք որդիային,
Խիթ (սահման),	Զբոսողութիւն,	Միգրարեկեւթիւն,
Հարբուղին,	Անմարտողութիւնք,	Քարաբեւումն,
Ծիւր բակն ակաթ,	Գաւաղէն,	Ախթը բնորաք,
Թանչ (սահմանագիծ),	Բաւախիւն սրտի,	Անկանոնութիւնք կա-
Խոյլը պարանոցի,	Քար կամ խիճ միգա-	նանք,
Վերնոտութիւն,	նոցի,	Մորթիային հիւանդու-
Լեբբի հիւանդութիւնք	Գլխաքաւութիւն,	թիւն,
Փոքաքաւ,	Խորդիտեան ակաթ,	Խցողութիւնք :

Այս գեղաճատերը, որ կը շինուին Հողօուէ բժշկին անձնա-
կան վերատեսչութեամբը, կը վաճառին իւր գործարանը 'ի Լոն-
տոն, Սթրէնս կողուած թաղը Թիւ 244, 'ի գին 1 և 1 ¹/₃ շըլի-
ն 25/ և 4 ¹/₃ ասիկն տուփը, ըստ մեծութեան տիպի :

Գլխաթեր արժան է որ տպեալ Հրահանգներ կան ամեն լըրոսով որոցմէ մէկ Հատ կը գտնուի իւրաքանչիւր տու փին մէջ 'ի տեղեկաթիւն Հիւանդաց , ամեն պարագայից մէջ:

Խմբագիր—տէր լրագրոյս ,

ጊዜ-ሰዓት ስ. ባለፈው ዓመቱ ፡

Ի ՏԳՍՐԱՆԻ ԱՐՇԱՆՈՒՄՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ